

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address: The Provincial Library, 601, Pritchard Ave. and McGregor Winnipeg, Man., Canada.

City: Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address: 601, Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

PIK X. 4. 44 (1097). ВІСНОК, 17. КВІТНЯ 1923. WINNIPEG, MAN. TUESDAY, APRIL 17th, 1923. No. 44 (1097). VOL. X.

МІСЬКА РАДА ЗА ВІДДАНИМ ВОДОПАДУ ПРИВАТНІЙ КОМПАНІЇ.

Помимо сильного протесту робітничих алдерменів, буржуазна більшість переголосувала, щоб місто Вінніпег не домагалася затримання водопадку для себе. — Комуністичний алдермен тов. Колісник показує лист від Борд оф Трейд, який дає інструкції алдерменам, як вони мають голосувати.

Справа водопадку Севен Систерс на річці Вінніпег була обговорювана минулого тижня в комітеті публичних ужитків і в міській раді, але оба ці тіла, в своїй більшості, пішли на услуштування Вінніпегської електричної компанії. Помимо сильного протесту робітничих алдерменів, буржуазна більшість переголосувала, щоб місто Вінніпег не домагалася затримання водопадку для себе на пізніший час, але щоб водопадок дістався приватній компанії.

Засідання комітету публичних ужитків відбулося в понеділок по полудні. Алдермен С. Дж. Фармер з Незалежної Партії Праці пропонував резолюцію, яка визнавала міську раду зворотньою до домінуючого уряду з проханням, щоб він затримав водопадок Севен Систерс міста Вінніпегу до того часу, коли місто буде потребувати додаткової електричної сили, або поки не будуть використані всі інші водопадки на річці Вінніпег.

Після довгої дискусії цю резолюцію відкинуто. За внеском голосували: комуністичний алдермен тов. В. Н. Колісник і алдермени з Незалежної Партії Праці Дж. Симпкін і В. Сімсон. Проти голосували буржуазні алдермени: Кеннеді, Шор, Меккерчар, Палмер і Полфорд.

Засідання міської ради відбулося минулого четверга по полудні. Тут знову всі присутні буржуазні алдермени стали солідно по стороні Вінніпегської електричної компанії. Буржуазний алдермен О'Гейр зробив внесок, щоб одобрити звіт комітету публичних ужитків, який відкинув резолюцію Фармера. Цей звіт одобрено 9 голосами проти 7.

Відкинули всі поправки.
Робітничі алдермени зробили три поправки до звіту, але всі вони були відкинуті таким самим числом голосів. Перша поправка була того самого змісту, що резолюція Фармера в комітеті публичних ужитків. Друга поправка домагалася, щоб звіт комітету публичних ужитків віддати під головування виборчим підчас міських виборів у листопаді, а до того часу хай домінуючий уряд

стримається з виданням свого рішення. Третя поправка була за тим, щоб просити домінуючий уряд, щоб він не дав концесії на водопадок, поки алдермен не викаже, що він дійсно потребує електричної сили і не може дістати її з котрого іншого водопадку на річці Вінніпег.

За одобренням звіту комітету публичних ужитків і проти всіх трьох робітничих поправок голосували буржуазні алдермени: Кеннеді, Полфорд, Ліч, Шор, Дейвідсон, Меккерчар, О'Гейр, Бері і Палмер.

Проти одобрення звіту і за всіма поправками голосували: Колісник, Фармер, Флай, Симпкін, Блаумберг, Сімсон і Дорвард.
Два буржуазні алдермени не були присутні на засіданні.

Протест тов. Колісника.
Підчас довгої й оживленої дискусії тов. Колісник заложив сильний протест проти всякої пропозиції, що віддає водопадок для експлуатації приватній компанії. Він сказав, що Борд оф Трейд вислав спеціальним дорученням інструкції до алдерменів, як вони мають поступити в цій справі. Тов. Колісник показав лист від ради Борд оф Трейд, який протестує проти перешкоджання компанії дістати концесію на водопадок. Він сказав, що кожний алдермен дістав такий лист.

Буржуазний алдермен Бері: — Я протестую проти такої заяви, пане мейор. Я ніколи не отримав листа.
Тов. Колісник сказав, що правдоподібно Борд оф Трейд не вважав за потрібне вислати такого листа до алдермена Бері (в тім розумінні, що Бері і без вказівок буде голосувати за інтересами компанії).

Алдермен Мек'Лін, який головував на засіданні, пару разів звертав увагу тов. Колісникові, після чого комуністичний алдермен заявив, що компанія без сумніву буде почуватися незмірно зобов'язана супроти більшості членів міської ради за їх підтримку. Погано стає вже з міською радою, коли аж послі домінуючого парламенту мусять казати їй, де лежать інтереси міста.

ПРОГРЕСИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИ МАНІТОБЬСЬКОГО УРЯДУ.

СВАН РИВЕР, Ман., 13. квітня. — Екзекутива прогресивного товариства виборчого округу Сван Ривер відбула тут свій мітинг і ухвалила резолюцію, в якій протестує проти того, що провінціоальний уряд Брекена зриває свої права до водопадку Севен Систерс в користь приватної компанії.

Резолюція каже, що уряд Брекена зробив це, не звертаючи належної уваги на інтереси загалу.
В наслідок цього екзекутива прогресивного товариства у Сван Ривер висловлює невдоволення для уряду Брекена й сильно рекомендує, щоб її представ-

Італійські фашисти арештували 200 осіб в зв'язку з вибухом бомби

АРЕШТОВАНИХ БУДЕ СУДИТИ СПЕЦІАЛЬНИЙ ТРИБУНАЛ, ЯКИЙ МАЄ ПРАВО КАРАТИ СМЕРТЮ. — ПІДЧАС ЕКСПЛОЗІЇ ЗГІНУЛО 16 ЛЮДЕЙ.

МІЛАН, Італія, 14. квітня. — В зв'язку з експлозією бомби на головній вулиці, якою переїздив король на відкриття вистави, в Мілані арештовано 200 осіб.

Повідомляють також, що одного запідозреного арештовано в Кома в зв'язку з експлозією "пекольної машини" п'ять мінут перед приїздом короля.

Для судження арештованих назначено спеціальний трибунал, який прибув вже для розпочаття процесу. Трибунал має право карати смертю. Переднього будуть страчені всі, яких фашисти підозівають, що

вони є замішані в заговорі. Підчас експлозії в Мілані згинуло було 16 осіб.

В САЛЬОНІКАХ АРЕШТОВАНО 160 КОМУНІСТІВ.
АТЕНИ, Греція. — Зі зростом невдоволення серед робітників в індустріальних центрах, в Сальоніках арештовано 160 комуністів.

Серед грецьких селян ведеться велика агітація проти високих податків. Селяни на острові Креті спалили недавно державний будинок, щоб знизити податкові рекорди.

6,000 МАЙНЕРІВ В АЛБЕРТІ ГОЛОСУЮТЬ НАД СТРАЙКОМ.

Торонтоський "Воркер" з 14. квітня повідомляє, що отримав телеграму від свого кореспондента в Дромгелер про те, що перший дистрикт Майнерської Юнії Канади, який має 6,000 членів і обіймає всі вугільні терени в Алберті, буде голосувати 13. квітня над страйком.

Голосування буде переведено над справою повного визнання юнії власниками копалень і над домагаанням підвищити платіж, як це визначила остання дистриктова конвенція.

Майнерський комітет має повну підтримку рядового членства і дата, визначена для пропонованого страйку, є першого травня.

В той сам час оповіщено, що Беско відновляє переговори з дистриктовою ексекутивою 26. дистрикту в справі платіж.

(Дистриктова ексекутива 26. дистрикту, про яку говорять новинка у "Воркері", це ексекутива 26. дистрикту Юнайтед Майн Воркерс оф Америка. Цей дистрикт обіймає вугільні копалень в Новій Шкотії, що належать до Бритиш Емпаер Стіл Корпорейшен, або в скороченню Беско.)

РИЖНІ ВІСТІ

ЗНОВУ ВИСЛАЛИ ДОПОМОГУ МАЙНЕРАМ ШВЕЦІЙ.
МОСКВА. — Центральний комітет майнерської юнії Радянського Союзу вислав знову 30,000 рублів для шведських страйкуючих майнерів. Разом з цєю сумою вислали дотепер на допомогу шведським майнерам 170,000 рублів.

РОБІТНИКАМ САКСОНІЙ ГРОЗИТЬ ЛЬОКАВТ.
БЕРЛІН, 9. квітня. — Німецькі промисловці заявили, що проголосять льокавт 200,000 робітників-металістів Саксонії, якщо 26,000 робітників, що вийшли на страйк за 8-годинний день праці і за збільшення платіж, не повернуться до праці на старих умовах.

Боротьба металістів це лише одна з фаз великої робітничої боротьби, що зараз відбувається в Німеччині. Першого травня виходять угоди в багатьох індустріях і наколи не вдасться підписати нові контракти, німецькі робітники вийдуть на страйк.

ТРОЦЬКИЙ ВИДЕ НА КРИМ.
БЕРЛІН, 13. квітня. — Газета "Берлінер Березен Цайтунг" каже, що радянський уряд дозволив на відпуску Троцького із заслання, щоб він міг вийхати до Криму для поправки здоров'я. Після вакацій він має повернутися на заслання.

ЗАКУПІНА "АМТОРГУ" У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.
НЬО ЙОРК, 10-го квітня. — Голова "Амторгу" сповіщає, що в березні закуплено в Америці машинерії та іншого устаткування і вислано до С.Р.С.Р. на суму \$2,284,000.

Лиш 23% вартості закуплено заплачено готівкою, решту вкладає одержати на кредит, збережений на сплату протягом двох років.

Закупна "Амторгу" за березень ц.р. вносять \$4,400,000.

ЗЛОЧИННИ КУ КЛУКС КЛЕНА В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.
ПІТСБґ, 10. квітня. — На розсправі перед федеральним судом, розглядаючим позови й протипози членів тайної організації Ку Клукс Клен, піднесено проти Клена страшні закиди. Свідки, що були колись членами тої організації, заявили в суді під присягою, що товпи, організовані Кленом, падали людей живцем на кюстрі та що такими оргіями дикуства проводив часто самий "головник чарівник" Клена, Гайрем Веслі Еванс.

Один свідок з Деласу, в стейті Тексас, описував, як товпа Клена в своїх одягах і каптурах падала живцем привязану до дерева людину і як зібрані преспокійно приглядали смертельним мукам своєї жертви.

ТРИ ЛЕТУНИ ПЕРЕЛІТЕЛИ АТЛАНТИК З ЄВРОПИ ДО АМЕРИКИ.

Два Німці й один Ірландець вилетіли аеропланом "Бремен" з Дубліну в Ірландії й осіли на канадській острові коло Квебеку.

Перший раз в історії три летуни перелітали аеропланом Атлантийський океан зі сходу на захід. Є ними капітан Герман Кель, барон Гінефельд і Джеймс Фидморіс. Перші два Німці, третій Ірландець. Вони вилетіли на літаку "Бремен" з Дубліну в Ірландії 12. квітня, в год. 5.28 рано, а спустилися на землю на маленькому острові Грінлі Айленд у Квебеку 13. квітня в полудне.

Летуни мали дві мети долетіти до Нью Йорку, але через густу мрак і зміналу несприятливу погоду їх аероплан залетів 500 миль даліше на північ і вони були примушені спуститися при першій нагоді, коли побачили сушу.

"Бремен" зробив 2,125 миль дороги з Дубліну протягом 34 годин і 32 мінут. До Мичел Філд на Лонг Айленді (коло Нью Йорку) він мав ще летіти 1,077 миль.

Летуни кажуть, що з початку повітряної подорожі погода була гарна. Після близько 30 годин лету умови змінилися і "Бремен" мусів летіти дуже

низько. Після густої мраки наступив сніг і град, а також перестав функціонувати компас. Летунні втратили вже всю надію, коли раптом побачили землю і рішили спуститися.

Грінлі Айленд, де спустилися аероплан, це маленький острів близько усти проливу Бел Айл між Лабрадором а Ньюфаундлендом. Остров на пів милі довгий, не має дерев, а лише самий камінь. Від суходолу віддалений дві милі і залучений з ним грубим ледом, який не розмерзається аж в травні. Аероплан спустився на маленьке замерзле озеро на острові і при осіданні ушкодився хвіст літака.

Аероплан направляється і сподіється, що незадовго він вилетить у дальшу подорож до Нью Йорку. "Бремен" є німецького виробу і збудований з самого металю.

Від травня минулого року згинуло без найменшої вістки сімох летунів, які вилетіли аеропланом з Європи до Америки. Між загинувшими було дві жінки.

ВСЕКРАЄВА МАЙНЕРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАКІНЧИЛАСЯ.

По кількох днях нарад, у Пїтсбургу (в Злучених Державах) закінчилася всекраєва конференція для врятування майнерської юнії. Конференція одностайно прийняла широкую програму, проголошену комісією з резолюційною комісією. Програма закликає до скликання надзвичайних дистриктових конвенцій майнерських компаній з метою згоди машини Луїса, з метою перебрання контролю в юнії рядовими майнерами і прогнання з юнії машини Луїса.

Серед прийнятих резолюцій є резолюція за звільненням засуджених за класову боротьбу і за зорганізуванням жінок і дітей при майнерській юнії.

В справі організування неорганізованих промовляв А. Майнрич, якого Луїс викинув з майнерської юнії.

Конференція признала газету "Coal Digger" офіціальним органом Комітетів для врятування майнерської юнії.

Резолюція в справі Негрів літ звикли до здирства, але теперішні переходять вже всі можливі границі. До того зі здертих грошей ледви двайнята частина доходить до державної каси. Решта пропадає в кишнях менших генералів та тих ляхварів, що викуплюють від уряду податки. І так: провінція Чігалі, що має 34 мільонів мешканців, зложила в останнім часі до державної каси титулом податку \$9,344,615, з 3 мільйонів злих грошей.

Не дивлячись на те, що населення же кінця диктаторського правління генерала Чан Тсо-Ліна.

СТРАШНЕ ПОЛОЖЕННЯ ПІД ПРАВЛІННЯМ ГЕН. ЧАН ТСО-ЛІНА.

ПЕКІН, 10. квітня. — Китайські купці, бизнесмени і селяни північного Китаю нічого так собі не бажують, як зміни влади. Кажуть, що вже гірше не може бути, така розпука огортає людей. У самій столиці живе диктатор північної армії генерал Чан Тсо-Лін у прегарній палаті давних цесарів.

А поза палатами саме місто, давня і могутня столиця, завмирає. Банкротства винищують до решти купецький стан. Страшні податки добивають кожного бизнесмена. Те саме і з людністю по селах. Хоч Китайці вже від соток і тисяч

ПОСОЛ ЗАЛОЖИВ НОВУ ЛІБЕРАЛЬНУ ПАРТІЮ.
ТОКІО, 9. квітня. — Юсуке Цурумі, посол японського парламенту, сформував нову ліберальну партію. Поки-що до партії вступило 6 незалежних послів, але евентуально партія сподіється значно збільшити число членів і здобути певний вплив у країні.

ПОСОЛ ЗАЛОЖИВ НОВУ ЛІБЕРАЛЬНУ ПАРТІЮ.
ТОКІО, 9. квітня. — Юсуке Цурумі, посол японського парламенту, сформував нову ліберальну партію. Поки-що до партії вступило 6 незалежних послів, але евентуально партія сподіється значно збільшити число членів і здобути певний вплив у країні.

ПОСОЛ ЗАЛОЖИВ НОВУ ЛІБЕРАЛЬНУ ПАРТІЮ.
ТОКІО, 9. квітня. — Юсуке Цурумі, посол японського парламенту, сформував нову ліберальну партію. Поки-що до партії вступило 6 незалежних послів, але евентуально партія сподіється значно збільшити число членів і здобути певний вплив у країні.

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF FRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Фрічард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ДО ПИТАННЯ УКРАЇНІЗАЦІЇ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Питання українізації на Радянській Україні не сходить зі сторінок української та російської протирадянської і контр-революційної преси. Українські шовіністи-контр-революціонери намагаються доказати Українцям, що буди до радянська влада на Україні не дала національного визволення українському народові, що вона "за диктатом з Москви" далі веде політику угнітання Українців, як це діяло за царських часів, що українізація, це тільки "більшовицька хитрість для задурення людей". З другої сторони, російські шовіністи-контр-революціонери намагаються доказати Росіянам, що більшовики зруйнували Росію, давши волю Українцям, Білорусам і всім іншим народам, створивши для них їхні незалежні держави, а тепер винищують з корінням російську культуру, переводячи українізацію на Радянській Україні, будуючи культуру всіх інших "инородцев".

Вже цей факт суперечностей в поглядах російських та українських шовіністів-контр-революціонерів на національну політику більшовиків свідчить найвividніше, що вона правильна. Бо коли проти нioї завзято виступають російські шовіністи-контр-революціонери, що прагнуть бачити на Україні старий лад, панування "єдиної неделимой" і національне угнітання українських робітників і селян wraz з соціально-економічним поневоленням, то значить, що того зла немає. Немає там і того, що задовольняло-б українських шовіністів-контр-революціонерів, а саме панування над українським народом українських наймитів чужоземних капіталістів, і також соціально-економічного поневолення.

Крім цього, кожний день дальшого розвитку Радянської України приносить нам масу фактів, які доказують правильність становища Комуністичної Партії (більшовиків) України в національно-економічному питанні. Знищивши соціально-економічну підставу національного угнітання виваленням поміщицької і буржуазної, радянська влада, під керівництвом Комуністичної Партії (більшовиків) України взялася твердою рукою вирівнювати кривди, що діялися працюючим масам України за царських часів. При величезних зусиллях і праці будується й закріплюється українська державність і основи соціалістичного господарства Радянської України. Перед широкими масами українського робітництва й селянства відкрито всі можливості для науки на рідній мові й будівництва української культури, що колись, за царату, їм суворо заборонялося. На цьому культурно-освітньому полі йде величезна праця і рік за роком відзначається величезні досягнення. Поруч із цим дається й всім національним-меншостям як найбільшу національну свободу і як найбільші можливості їхнього національно-культурного розвитку.

Звичайно, що у всій цій праці радянська влада і Комуністична Партія (більшовиків) України мусили перемогти і ще поборюють чимало великих перешкод. Ще й сьогодні викривають там саботаж ворожих радянській країні елементів; по сьогодні треба завзято боротися з усюю проклятою "спадщиною" після царату, що тормозить працю у всіх ділянках господарського, державного й культурного будівництва.

Зокрема великі перешкоди й труднощі доводилося й доводитися ще поборювати в зв'язку з переводженням українізації. З одної сторони перешкадають їй носії великодержавного російського шовінізму, російська або зросійченна дрібна буржуазія й міщанство: перші не хочуть українізації зовсім, а другі бажали-б її перевести по своєму шовіністичному розумінню. А радянська влада, під керівництвом Комуністичної Партії (більшовиків) України, бо одних й других шовіністів по лобі, і провадить українізацію твердо й рішучо, на користь робітників і селян Радянської України, на користь майбутнього соціалістичного суспільства.

Як поступають з тими, хто наслідують ухилитися від українізації, або перешкадають їй, нехай свідчать оці повідомлення радянської преси:

"Президія ЦКК КП(б)У 2. лютого року 1928 розглянула справу Олександра Леонідовича Малицького. (Партаж з 1920 року, службовець, правник, голова каспійної колегії Найвищого Суду), вилучив його у виваленні ухвалу великодержавного російського шовінізму, що винився в недопустимому ставленні Малицького до питань українізації в розмові зі співробітниками Держкадаву.

"Малицький приніс у розмові зі співробітниками Держкадаву низку вигадок проти українізації та викривив ліву партію щодо цього. Його "не цікавить" видання підручника "Радянська конституція" українською мовою, він вимагає відзначити в українському виданні, що це переклад з російського.

"На підставі цього президія ЦКК ухвалила: Малицькому за винищення ухвалу великодержавного російського шовінізму, що винився в кейській ставленні до українізації, оголосити суворо догану з попередженням.

"Постановою ЦКК КП(б)У 3. лютого 1928 року Малицького знято з праці у Найвищому Суді."

А ось ще один приклад:

"Окрутова комісія українізації радянського апарату на засіданні 17. березня ухвалила за незнання української мови звільнити з посади одного службовця заводу "Кіслетий чанун"; з службовцем цього-ж заводу запропоновано в останнє скласти іспит до 15. травня.

"На заводі "Ленкузин" з цієї-ж причини звільнено з посади двох службовців, двом визначено строк — до 15. квітня, а одному — до 15. травня.

"Двом службовцям Кредитбора та Освідної Каси визначено строк — до 15. квітня. У Вукопській залішено з посади 4 службовців; в Оксирсктурі праці — двом службовцям визначено строк скласти іспит до 2. квітня.

"Усіх службовців, якщо вони не складуть іспитів до визначеного строку, буде звільнено з посади негайно.

"Крім цього комісія ухвалила перемістити на іншу посаду, що не потребує досконалої знання української мови одного службовця ВАКОТУ, зобов'язавши його скласти іспит до 15. квітня. На заводі "Ленкузин" та в Освідній Касі теж переміщено на інші посади двох службовців.

"Комісія констатувала також, що на заводі "Ленкузин" не звільнилися на

перевірці 15 службовців. Визначивши це за недбале ставлення до українізації, — комісія ухвалила запропонувати всім цим службовцям протичин двох тижнів прийти на перевірку до центральної комісії, коли-ж вони не з'являться — поставити питання про звільнення їх з посади.

"Ухвалено також, щоб на президії ОВК разом із доповіддю Округової для українізації вислухати доповідь прокуратури про притягнення до відповідальності тих адміністраторів установ, що не виконують директив про українізацію та порядок призначення нових службовців."

Це тільки два уривки з української радянської преси з частих повідомлень того роду. Але й цього вистарчить у відповідь усім, хто поширює брехню, що українізація, це тільки "більшовицька хитрість для задурення людей". Одного цього факту звільнення Малицького від праці у Найвищому Суді вистарчило на те, щоб викликати величезне обурення у російській контр-революційній пресі і серед російської контр-революційної імміграції за "винищення носіїв російської культури", як це вони кажуть.

Незадоволені з цього вороги радянської влади, — значить вона правильно поступає. Якщо її хвалили-б одні або другі шовіністи за національну політику, тоді можна-б побоюватися, що з такою політикою не все гаразд. Негативне-ж відношення російської і української шовіністичних контр-революційних купалень тільки підтверджують правильність більшовицької національної політики.

ВСІ НА ДОПОМОГУ СВОЇЙ ПРЕСІ.

ВІДЗВА УЧНІВ ВИЩОГО ОСВІТНЬОГО КУРСУ ТУРФДІМ І Р.З.Т. ДО УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ДО УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЦТВА І ФАРМЕРСТВА В КАНАДІ.

Дорогі Товариші й Товаришкі!

Ми, учні Другого Вищого Освітнього Курсу ТУРФДім і Р.З.Т., що зібралися з цілою Канадою до Вінніпегу й два місяці з половиною гриземо-написали граніт науки, звертаємося до Вас цими словами, щоб пригадати Вам про обов'язок згляду нашої української робітничо-фармерської преси.

Легко читати газету чи журнал і розуміти готове-написане. Читаєш і дивишся, що якраз пишеться в наших часописах й журналах про те, що нам потрібно, розуміється те, що не всім це зрозуміється; читаєш і дивишся, що якраз пишеться так, як ти думаєш. І коли отак дивишся на часопис чи журнал, не маючи поняття, як вони пишуться, як до них підбирається та обираються матеріал, як часопис складається, друкується, розсилається — то здається, що з видаванням газети взагалі клопоту мало. Коли-ж ми прибули до Вінніпегу на Вищий Освітній Курс, та подивилися на всю ту машину, залізу й людську, що видає наш часопис, пригадалися не день-два, але ось вже третій місяць, коли нарешті багатьох з нас попросували також дещо подати до газети та побачили, як той наш матеріал пішов з одних рук, до других, до третіх, а потім знову вернув до перших; коли ми побачили, як його переробляють, виправляють, та вже майже готовий друкований переглядають, доки पुстьять в остаточну машину а відтак у світ між люди — коли ми все це побачили, тоді ми зрозуміли, що газета — то не така легка справа, як нам здавалося, головню тоді, коли та газета має на меті нас організувати, вчити, освідомляти, обороняти, інформувати та ще й сама боротися за своє існування.

Будучи ще в тих місцевостях, з яких ми приїхали, не раз ми стрічалися з "критиками", що все находилося в нашій пресі якесь недостатці. Може й не один з нас також, стараючись показати своє "знання", находив щось недостаточного у нашій пресі. Але зараз, познайомившись частинно з тою працею, яку вкладається в кожне число газети, поки вона вийде, ми кажемо: "Ні, не критикувати треба, але вчитися — багато й завзято вчитися й допомагати своїй пресі, бо тільки в той спосіб усунуться всякі недостатці".

Дуже багато навчила нас наша преса. І далі вчит. Во-на навчила нас, робітників і фармерів чому і як ми повинні організуватися; вона навчила нас, як провадити освітню працю внутрі організації; вона навчила нас, як будувати свої інституції, як провадити в них працю, як творити драматично-співачські гуртки, мандолинові оркестри, як закладати диточі школи. А коли дійшло до того, як треба що всю складну роботу виконувати у всіх подробностях, наша преса перша піднесла голос за те, щоб закладала покищо тимчасові Вищі Освітні Курси, які

озброїли-б певний гурток молодих людей найкращими знаннями і дали-б нашій організації свідомі працівників-інструкторів.

В яку-б тільки галузь діяльності нашого організаційного життя Ви не заглянули, то всюди Ви побачите вплив нашої преси. За всіма порадами і інформаціями ми найчастіше звертаємося до нашої преси. І то не тільки фірми, організовані робітники й фармери, але й тисячі неорганізованих ще робітників дуже багато користуються з інформаційного та освідомляючого матеріалу нашої преси.

Яке-ж завдання наше супроти своєї преси? Це завдання дуже велике й відповідальне. Перше все ми, що вже зрозуміли значення своєї преси, мусимо докласти всіх старань, щоб її читали нові тисячі робітників і фармерів, робітниць і фармерок, а читачи, щоб набиралися знання, свідомості та ставали членами наших організацій.

Коли ми називаємо себе свідомими, коли ми є вже членами робітничо-фармерських організацій — як політичних, трейд-юніонних, освітніх, так за-помогових, коли ми бажаємо, щоб членство цих організацій зросло, — то в першу чергу поширимо серед працюючих свого найбільшого організатора і вчителя, свою робітничо-фармерську пресу.

Коли ми кажемо, що розуміємо значення своєї преси й сприяємо її розвитку, то подбаймо-ж про те, щоб всі члени наших організацій були передплатниками наших часописів і журналів. Читаючи свою пресу, памятаймо також, що кошти видання її великі, а як тільки в неї в касі сухо, то й сама вона починає всихатися на радість нашим ворогам, а на некористь нам. Значить, не затягаймо своєї передплати. Коли-ж Ваша передплата вже затягнена, то вирівняйте її в травневій кампанії, а цим сповните один з найголовніших своїх обов'язків.

Товариші й Товаришкі! Студіюючи днями й вечорами ту науку, яку по скінченню Вищого Освітнього Курсу ми понесемо між Вас, ми кажемо: Скільки-б ми не вчилися, як би ми не старалися-б закінченню В.О.К. передати Вам все те, що ми здобули, то прате організаційно-освітньої праці нашої преси ми собою не замінимо. Навпаки, во закінченню В.О.К. наша преса буде нам ще ближчим, ще потрібнішим вчителем і інструктором, як була до цього часу. Бо від тепер ми ще краще розумітимем її вказівки і інформації та розяснюватимем їх нашим менш свідомим товаришам. А тому ми клячемо Вас: Гуртуйте свої лави по всій великій Канаді до спільної праці в місяці травні в користь своєї преси! Приєднайте її нових передплатників! Складайте й збирайте пресовий фонд!

Хай жие робітничо-фармерська преса, наш вчитель і організатор!

Студентська Рада В.О.К.

БОРІТЬБА ПАРТІЙ В ЯПОЇІ.

(Кореспонденція до "У.Р.В." з Японії.)

"Останніми часами боротьба політичних партій в Японії дійшла до кульмінаційної точки. По цілій країні пронісся вихор виборів кампанії й каламутне море політичного життя Японії все ще піниться, буриться, хвилюється й загрожує затопити урядову партію Сейюкай.

Куди не глянути, всюди чується тепер в Японії політичний відгомін, немов-би на горі Фудзіама відчинився кратер і своїм вибухом покрив всю країну парламентським порохом. Вся увага населення звернена на парламентські вибори.

Можна сміло сказати, що в даний момент ціла Японія з великим напруженням очікує 20. квітня. На той день призначено відкрити надзвичайну сесію японського парламенту. На тій сесії маєтись вирішити складну проблему влади.

Японська преса всіх напрямків обмірковує політичний момент і старається відгадати можливі події. Уряд в свою чергу також з напруженням і тривогою очікує надзвичайної сесії парламенту й готується стрінути опозицію і лівий блок робітничих партій.

Одинока надія урядової партії на підтримку "неутральных" представників. "Неутральні" це головна база уряду; від них буде залежати фінал політичної гри. Та не тільки урядова партія покладає надію на неутральних, на них надіється також опозиційна буржуазна партія Мінсейто.

Доволі смішне явище в державній політиці! На незвичайну групу "неутральних" депутатів звернені очі цілої Японії. "Неутральники" думають використати сприятливе положення й продати себе тому, хто більше заплатить.

Опозиційна партія Мінсейто має намір внести інтерпелляцію проти реперсі уряду в часі виборчої кампанії і в такий спосіб висвітлити компромітуючі виступи прем'єра Танаку й міністра Сузукі.

Сейюкайці знають свої слабі місця й заздалегідь готуються до оборони. Деякі газети завважують, що уряд Танаки готовий ти на компроміс.

Трудно поки що сказати щонебудь певного. Але з тих відомих, які маємо, можна зробити заключення, що уряд Танаки зрезигує, або парламент буде розв'язано.

Як би там не було, треба сказати, що позиція партії Сейюкай дуже захитана. Опозиційна партія Мінсейто звернула всю свою силу проти теперішнього кабінету й користується піддержкою широких мас Японії. Широкі маси не дуже то співчують партії Мінсейто, а піддержують її тому, що вона веде протиурядову кампанію. Таке характерне явище наглядно показує непопулярність теперішнього уряду в Японії.

Останніми часами робітничі партії виявили велику активність. Робітничо-селянська партія Родономіто організувала цілий ряд мітингів, на яких було присутніх десятки тисяч робітників і селян. Безумовно, для партії Родономіто проведені політичні мітинги являються найкращою ареною пропаганди даних поглядів. Парламентарна кампанія має для неї другорядне значення. Вона використовує політичний момент для поширення пропаганди.

Кожний мітинг партії Родономіто є великою небезпекою для існуючого ладу. Поліція безпопально розгонити всяке зібрання. Та не вважаючи на переслідування, робітники устроюють по цілій країні великі демонстрації, де часто бувають кроваві сутички робітників з поліцією. Цілі вулиці промислових міст являють собою муравалисько. На них пролетарські організації ширять агітацію й пригтовлюються до виборів.

Теперішні мітинги Родономіто є великим потрясанням широких народних мас, які до недавня мало цікавились політичним життям, що заклепотало тепер по всіх закутках країни. Це є ознакою, що працюючі маси пробуджуються й не далекий той день, коли буде знищено систему визиску, а на її місце запанує союз працюючих цілого світа.

I. Гершлюк.

СОН ПАНЬКА ОТУМАНЕНОГО.

Ми завжди стрічаємося під сініларським "емплоймент-офісом" із надією, що остаточно таки одержимо працю. І ми живемо нею, хоч вона вже п'ять місяців жорстоко обманює нас. Але що поробиш? Звісно, що як нашому братові забракне поживи, тоді він старатиметься себе й жінку та дітей надією, що незабаром буде й хліб і до хліба.

А ми, на лихо, всі три жонаті та ще й панбів не покусивши надіями нас своїми "найбільшими дарами" — діточками.

Панько Отуманений старший від мене й від Семена Червоного і тому найбачити, бо крім жінки й жіничої мами та свого батька має ще семеро власних дітей, а тепер похвалиться перед нами, що незабаром нагородить його панбів ще й восьмим своїм дитинком. В мене і в Семена тільки по трое дітей.

Минулої суботи стрінулися ми всі три перед офісом і Семен почав, як звичайно, нарікати, що ми мабуть надаремо вистоємо тут цілими днями, надіючись дістати працю. Панько, який в таких випадках все постогнував — тепер таємничо підсміхався під вусом, весело зиркаючи на нас.

— Певно жінка нагородила його восьмим даром божим — тихо промовив до мене Семен, замінити таку зміну настрою в Паньку.

— А може має десь приобізнати роботу — завважив я.

— То не прийшов-б суди.

— Радія. — І я вже хотів запитати про причину його веселості, як він, немов відгадавши мою думку, покляпав мене по рамени.

— Не журися, брате, бо ні-як-завтра дістанемо роботу —

промовив певним голосом. Семен понуро глянув на нього і хотів щось сказати, але тільки легковажно махнув рукою.

— Напередодні мав я чудовий сон — тягнув Паньку. — А звісно, що є сні, які мають загальне значення. Приміром сон фараона про сімох худих коров.

— Тобі певно снилася біблійна драбина і ти по ній до неба ліз із жінкою та дітьми — заквив Семен і сердито плюнув на хідник.

— Мені снилося, що я мав добру і легку роботу...

— Цікаво! — мимоволі вирвалося мені.

— Святу правду кажу — вдарився в груди Паньку. Я був такий здоровий і сильний як перед двадцятьма роками, коли приїхав до Канади. Довгий у мене зовсім не було і я мешкав у власному просторому домі з порядно вдягненими і добре відживленими дітьми.

— Зі всіма семеро?

— Ні, вже було восьмеро, але жінка була така здорова, як би тільки двоє дітей мала.

— Ну його к чорту — дивувався Семен. — А пани, дітки й ріжні підпанки були тоді?

— А де-ж би ділися? Звісно, що були, але не такі як тепер: Пани були добрі, ширі і людяні, а поли не опукували людей... Все робилося по правді і тому було всім добре...

Семен Червоний зловився руками за живіт і від реготу аж присів на хіднику. Мені також було певно смішно і я вже туй-туй готов був вибухнути голосним сміхом, але побачивши Паньку, як він зачудовано глядів на послиного від сміху Семена — зробилося мені важко і жалко.

— Шкода, Паньку, що ти

вже такий старий, а такий дурний сон тобі приснився — викрикнув Семен.

— Дурний?

— Так, Паньку, це такий фантастичний сон, який ніколи не може здійснитися робітничий за панування капіталу й буржуазії. І він може снитися тільки темним або отуманієм робітникам — відповів я, бачучи, що Червоний знову поспівів зі сміху.

Панько Отуманений здвигнув раменами і питаючо глянув на мене.

— Чи ти знаєш — запитав я по хвилі — чому всім панам і нашим українським підпанкам "націоналістам" сниться "політика" і "національний патріотизм" у виді купів золота, фунтів стерлінгів, доларів, золотих польських..., а деколи в формі чорного стрічка на власній шпі, або револьвера зверненого дулом у їхне панське або підпанське "патріотичне" серце?

— Як я могу те знати? — Я не сниваю — відповів байдужно.

— А може ти розумієш, чому полам ріжних вір все сниться "релігія" під тм самим видом, що панам і підпанкам "політика" і "національний патріотизм", а "етика" в виді покійного раба, що згинає карк перед панамі і полами, а власна "мораль" у формі гарної дівчи, черниці, сестриці, молодичі і всего того, що ходить у спідниці? — ніби з глузом відізався Семен.

— Щоби ім таке снилося? — промовив Паньку недоувірено.

— Еге, ім таке сниться, але ти, Паньку Отуманений, не знаєш того і не розумієш і тільки тому сниться тобі добродушного робітника в державі, де панують класна на спілку з полами немилосердно визискує робітничу класу. В такій державі справджується тільки такий сон, як тоби сниться, що ти протягом довгих місяців вистоєш похід офісами визискувачів і не можеш і за подармо продати рештки своєї робочої сили, щоб вадржати при життю своїх обдертих і голодних дітей, які плачуть над горою матом, що з нужди і гризоти передчасно постаріла і страшила здоров'я та лежить у горнячці в неопаленій рентованій хаті, з якої незабаром прожунть теб з родиною, бо неможеш ренти заплатити — мов би рецитував Червоний.

— Та воно в мене так дійсно мається — шепнув ледве чутило Паньку і його лице прибрало знову такий вигляд, як тоді, коли йому ще не снився отой чудовий сон.

— Не ждть ратунку від нікого, ні від пани, ні від поліції — вирвалося мені.

— А від кого?

— Позбудеться ярма важкого сама сімох пролетарів — відповів Червоний.

— Але коли, коли це прийде? — видивився на нього Отуманений.

— Як вже не буде отуманених Паньків, які вірять у добродушного пролетаря в капіталістичному ярмі. Кичурге.

КАБІНЕТ РАДЯНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

При Шевченківському Інституті організовано кабінет радянської літератури. До дослідницької роботи кабінету притягнуто кращі літературознавчі сили. Кабінет вже розпочав свою роботу. Нині провадиться збирання матеріалів доби воєнного комунізму. Інститут зв'язався з кореспондентами багатьох місць України й тепер уже одержує від них багато листів та матеріалів.

Для більш повного дослідження радянської літератури доби воєнного комунізму, кабінет радянської літератури звертається до всіх і зокрема до вчителів збирати всі документи та матеріали, друковані й писані листи, фотографії, малюнки, все, що стосується до літературного життя зазначеної доби і надсилає їх на адресу кабінету. Всі матеріали буде використано в дослідницькій роботі, а тих, що надіслані будуть матеріали, буде зарховано до кореспондентів інституту.

НАУКА НА КОРИСТЬ СОЦІАЛІСТИЧНОГО БУДІВНИЦТВА.

Радянська влада — каже зав. управлінням наукою Наркомосвіти Озерський в своєму докладі на пленумі бюро секції наукових робітників — утворила сприятливі передумови для розвитку наукової роботи на Україні, вививши українську науку зі стану провінційальної, другорядної на шлях широкого розвитку в усіх галузях знання.

На 1. січня ц. р. на Україні було вже 146 наукових установ, з них 12 інститутів, Академія Наук; організовано низку обсерваторій. Поруч цього утворено широку сітку науково-дослідницьких інститутів по лінії Вищої Ради Народного Господарства, Наркомзему, Наркомпраці і Наркомосвіти.

Організувати дослідження економіки, промисловості, торгу та фінансів, наблизити науково-дослідницьку роботу до потреб промисловості, поширити вивчення мистецтва, мови та літератури — такі завдання ставить на найближчий час Наркомосвіти.

НКО намічає скликати конференції науково-дослідників кафедр, вузів та господарських й інших організацій по окремих вертикалях.

Друге чергове завдання — це завдання підбору, попонування наукових кадрів аспірантурою з робітничого та селянського складу та збільшення

комуністичного ядра в наукових установах.

Науку треба міцніше зв'язати з потребами господарського та суспільного життя, перетворити її в складову й органічну частину всього соціалістичного будівництва. Намічається організувати секції з окремих галузей науки.

Стан українізації наукової роботи не задовольняє вимог Наркомосвіти, помічається деяке послаблення цієї роботи. Наркомосвіти дбає про висування українських кадрів, про поширення вивчення українською мовою й инш.

Наркомосвіти дбає про збільшення коштів на виробничо-наукову роботу.

Українська наука вже поволі починає виходити на терен соціальної й міжнародної роботи, досягненнями багатьох наших кафедр цікавиться багато міжнародних наукових установ. Повільно зв'язки нашої науки стають на твердий шлях і завдають собі скрізь цілком справедливе визнання.

Делегати пленума заявляють, що українська наука за 10 років зробила дуже багато. Але завдання науки в умовах соціалістичного будівництва величезні, ми повинні розвивати свою роботу в темпі, що забезпечує нам допомогу науки розвитку соціалістичного будівництва.

Делегати пленума заявляють, що українська наука за 10 років зробила дуже багато. Але завдання науки в умовах соціалістичного будівництва величезні, ми повинні розвивати свою роботу в темпі, що забезпечує нам допомогу науки розвитку соціалістичного будівництва.

Делегати пленума заявляють, що українська наука за 10 років зробила дуже багато. Але завдання науки в умовах соціалістичного будівництва величезні, ми повинні розвивати свою роботу в темпі, що забезпечує нам допомогу науки розвитку соціалістичного будівництва.

Делегати пленума заявляють, що українська наука за 10 років зробила дуже багато. Але завдання науки в умовах соціалістичного будівництва величезні, ми повинні розвивати свою роботу в темпі, що забезпечує нам допомогу науки розвитку соціалістичного будівництва.

ЩО ТАКЕ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ?

Ця стаття учня Вищого Освітнього Курсу т. Клапчука вперше читана була на зібранні журналістичного гуртка учнів В.О.К. і в присутності редакційного персоналу — в неділю, 8. квітня, потім випущена автором й знову читана на зборі 15. квітня та присуджена до поміщення в "Українських Робітничих Вістях" з поправками редакції та зі зміною закінчення.

РЕДАКЦІЯ.

Нераз доводилось, та ще й тепер доводиться, стрічати нам людей з червоним хрестом на білому полотні, причепленому до рукава, які просять допомоги для бідних, голодуючих, та потерпілих від різних стихійних нещастя. Ці прохачі впевняють нас, що та організація, якій вони служать, є добродійною, що виключно помагає бідним. Так воно було колись, але тепер справа дещо змінилася.

Вивчаючи старинну історію, ми вже в грецьких воєнних походах, знаходимо так званих знахорів-лікарів, що розумілися на зілках, лікувалися додею ранених жовнів, голітими медикаментами рани, словом дічили, як уміли.

Подібні явища стрічаємо у всіх інших народів, а навіть таких знахорів не бракувало і між українським козацтвом. Однак організації з вищою освітою по цему питанню ми в історії не стрічаємо, аж в першій половині XIX століття народжується "Червоний Хрест". Основником Червоного Хреста в його міжнародному значенні був Генрік Дюнан (Dunant), син багатий аристократичний родич в Швейцарії, уроджений 8. травня 1828 року. Дюнан вже в ранній молодості відзначався великою людяністю, та лагідною вдачею. З часі італійської війни 1859 року Дюнан з'організував біля себе гурток досвідчених людей і вдався зі своєю місією на побоєвище під Сольферіно, де побачив неймовірне страждання та нужду ранених жовнів, які серед невимовних мук, голоду, спраги, з тяжкими ранами благають порятунку.

До Дюнана зголосився споре число жінок з Кастіліону, які під його провідом ритували полкалічені жертви. По укінченню своєї гуманітарної праці, Дюнан вернувся до Женев. В році 1862, Дюнан винувств в світ свій перший твір — спомин про Сольферіно. В своїйому творі він змалював воєнне страждання, нужду та розпачливе положення ранених нещасливих-жовнів на полі бою, та зобов'язав ліхвіз зарадити бодай по часті, він піддав думку, чи не можна-б створити таку організацію, що ма-

ла-б зайнятися опікою над раненими.

Ця думка викликала велике зацікавлення майже у всіх європейських країнах. В тодішній час в Женеві існувала організація п. н. Женевське загально-корисне товариство, яке підтримало Дюнана і рішення перевести його думку в діло. До виконання такого діла прилучилися інші визначні люди.

В цілі поширення своїх ідей Дюнан враз з Моан'є, одним з членів згаданого товариства, вирушив на обідку поза межі своєї країни. Пропагуючи свої думки, вони знайшли поперття і між вищими державними кругами в західно-європейських країнах.

В місяці серпні 1864 р. Швейцарська Союзна Рада скликала в цій справі першу конференцію, в якій взяли участь делегати з 16-тих країн і на цій конференції рішення створити нову організацію під назвою "Женевська Конвенція". На цій конференції ухвалено потрібні постанови для ведення санітарної та гуманітарної праці по всіх європейських країнах. Чотири роки пізніше скликав другу конференцію, доповнено існуючі постанови деякими новими, а гербом цієї організації прийнято червоний хрест на білому тлі.

Так започаткувався "Червоний Хрест". В пізніших часах, а голововно в німецько-французькій та російсько-японській війнах, Червоний Хрест виявився надзвичайно діяльним в рятувальній акції і поставив до майбутньої конференції деякі важливі догагання.

В 1906 році знову відбувся конгрес цієї організації, що тривав кілька тижнів і виніс доповнюючі постанови в 33-ох артикулах, що під всяким względом були відповідні як військово-санітарним так і гуманітарним вимогам.

Головними завданнями Червоного Хреста є: 1) поборювання всьлякого рода епідемічних недуг, як: тиф, холера і т. д.; 2) ведення широкого допомогової акції в часі землетрусу, голоду, пожежу, повені і інших стихійних нещастя; 3) удержання санітарних курсів, самаританських заведень, в яких

НАУКА Й ТЕХНІКА.

ЧИ МОЖНА РОБИТИ ОПЕРАЦІЮ СЕРЦЯ?

Виявляється, що можна. Науку взагалі, а особливо медицина, останніми роками дуже пішла вперед і дійшла того, що років тринадцять тому здавалось неможливим.

До самого кінця 19-го століття кожну рану серця лікарі-хірурги вважали за смертельну і не уявляли, що тут можна допомогти операцією. В 1896 році зявилося перше повідомлення французького лікаря-хірурга Рена про те, що йому вдалося зашити рану на серці. Це повідомлення надзвичайно зацікавило не тільки громадянство, але й усіх лікарів.

З того часу багато хірургів усіх країн взялися розроблювати найкращі способи операції серця, щоб швидше й без всяких перешкод зашивати рани на серці. Тепер уже сотні людей врятовано від неминущої смерті такими операціями. Кожний хірург, коли йому приходиться мати діло з раною на серці, вважає за свій обов'язок спробувати зашити таку рану, щоб врятувати людину від смерті. Багато радянських хірургів лікують теж такими способами поранене серце людей. Особливо такі операції вдалося професором Напалкову та Підрізову. Ці професори вже не тільки зашивали рани на серці, а навіть витягають кулі з серця, удамки ножів, голки і т. ин. Вдалося виявити, що серце людини не тільки гарно переносить накладені на нього ши й рани, але й після цього працює, як і здорове серце. Ленінградський професор Гессе, недавно видрукував свої спостереження над окремими випадками операцій серця. З 48 випадків приставлених в лікарню ранених в серце, 15 осіб було врятовано негайною операцією і 12 з них, що живуть і досі, нічим не відрізняються від усіх інших людей. Далі професор Гессе встановив, що люди з зашитими ранами серця гарно переносять різні заразні хвороби, пологи; серед поранених були навіть п'яниці. В багатьох випадках серце працює або, як кажуть, дає такі самі тони, як і в здоровій людині. Тепер деякі американські хірурги пробують оперативним способом лікувати навіть ваду (порок) серця.

МАШИНА ДО САДЖЕННЯ КАРТОПЛІ.

Громадянин Радянського Союзу Поух винайшов машину, за допомогою якої можна садити картоплю. Машину вже випробували різні наукові сільсько-господарські заклади Радянського Союзу. Як виявилось, машина гр. Поуха працює гарно, але в ній треба дещо зробити ще, щоб вона була зовсім досконалою.

Поточного року відбудеться ще кілька випробувань машини, після чого почнуть виробляти машину в потрібній кількості.

Кожна машина коштуватиме не більше 21—22 крб. Робота цієї машини полягає в тому, що в той час, коли вона тягнеться за звичайним плугом, спеціальний прилад у ній викликає на потрібному віддаленні одну від одної картоплини. За допомогою картопляної сіялки можна за 10-тигодинний робочий день засіяти картоплею біля 2 десятків.

В Радянському Союзі буде сповіщено додатково про те, коли почнуть цю машину продавати.

ЕЛЕКТРИЧНИЙ ПЛУГ.

Один американець винайшов електричного плуга, який не тільки обробляє ґрунт, але й водночас угноє його і знищує бур'яни.

Електричний плуг має два леміші, які містяться на певній віддалі один від одного. Через них пропускають ток від генератора, що міститься на рямці плуга. Проходячи через шар землі, між двома лемішами, електричний ток убиває паростки бур'янів і водночас збагачує ґрунт речовинами, які потрібні для рослин. Урожайність землі, що їх обробляє електричний плуг у півтора рази перевищує врожай звичайно обробленої землі.

ВІДЗНАЧЕННЯ РАДЯНСЬКОГО ВЧЕНОГО В НІМЕЧЧИНІ.

Німецьке наукове географічне товариство в Берліні, що займає поміж аналогічними товариствами одне з найважливіших місць, святкує цього року сторічний ювілей свого існування. З цієї нагоди має товариство відзначити кількох визначних географів цілого світу. Так, товариство відзначило і надіслало запрошення українському географові проф. Степану Рудницькому, директору Науково-Дослідного Інституту географії та картографії в Харкові, взяти участь в ювілей, що відбудеться в місяці травні цього року.

ІНСТИТУТ РАДЯНСЬКОГО БУДІВНИЦТВА НА УКРАЇНІ.

Недавно закінчила свою роботу комісія, що її утворила Президія ВУЦВК під головуванням Кагановича для розроблення практичних заходів в справі організації на Україні інституту радянського будівництва. Докладно розроблено статут інституту, порядок роботи інституту, його керівничі органи, секції то-що. Керівничими органами інституту будуть загальні збори і правління інституту. При інституті працюватимуть 4 секції: 1) вивчення процесу української пролетарської державності, 2) радянського будівництва на місцях, 3) біжучих-проблем радянського будівництва і 4) раціоналізації органів управління.

Інститут передбачається відкрити підчас чергової третьої сесії ВУЦВК.

ЩО ОДЕРЖАЛО РАДЯНСЬКЕ СЕЛО ВІД ДОДАТКОВИХ ПІЛЬГ З ПОДАТКУ.

Як відомо ювілейна сесія Ц.В.К. С.Р.С.Р. ухвалила надати трудовому селянству низку пільг. Між иншим за маніфестом союзного Ц.В.К. було ухвалено звільнити від сплати єдиного сільсько-господарського податку додатково 10% селянських господарств, зверх 25% господарств, що їх було звільнено за законом про податок. Отже-ж цього року всього належало звільнити від сплати податку 35% господарств.

За відомостями Наркомфінансу на Україні цього року одержало пільг що до податку за законом і маніфестом 36.2% господарств. З цієї кількості 26% господарств було цілком звільнено від сплати податку, а 10.2% частково.

Як повідомив зав. секції с.-г. податку Наркомфінансу У.С.Р.Р. Членів, додаткові пільги за маніфестом що-до податку сільсько-господарського, становлять на Україні біля 3,500,000 карб. Усім господарствам, що сплатили податок до видання маніфесту, і яким за ним було надано пільги, було повернено всі переплачені суми. За даними Наркомфінансу взагалі так було повернено біля 800,000 карб. Наступного року від сплати єдиного с.-г. податку буде цілком звільнено 35% усіх селянських господарств на Україні.

Що-ж до пільг з насіннових позик, одержаних селянством 1924 — 25 р., то крім пільг, наданих селянству українським урядом до видання маніфесту, було скасовано за маніфестом всю заборгованість селянських господарств з позик за минулі роки. Це становить на Україні біля 2,700,000 карб.

СВІТЛО НА СЛУЖБІ В ЛЮДИНИ.

Досить недавно відкрито ультра-фіолкове проміння, яке дає можливість лікувати людей так званим гірним сонцем.

Що-ж таке ультра-фіолкове проміння?

Сонячне світло має сім кольорових променів, що їх виділяють. Але було доведено, що за останнім фіолетовим промінням, що його назвали ультра-фіолковим. Це — проміння сонця, який дає запах та оздорює двоє тіло людини. Цей промінь не проходить через звичайне скло вікон, а тому люди, що живуть без сонця хоріють і хиріють. Наука знайшла спосіб використовувати це проміння і мала з того найкращі наслідки, особливо при лікуванні у дітей рахіту, або англійської хвороби (розмякшення кісток). А також багато чим способом злікувано хоріб легенів та горла. Досвід показав, що ультра-фіолкове проміння вбиває різні шкідливі бактерії майже за одну хвилину, і тому людині, що дають ультра-фіолкове проміння почали ставити в різних водозбірниках, де світло цих ламп убиває всяку заразу в воді.

Відкриття способу робити скло з кварцю дає змогу пущити ультра-фіолкове проміння сонця в приміщення людей. Багато лікарів за кордоном уже мають особливі палати з кварцевими вікнами, де хорі захворюють по кілька годин на день і зимою і літом. Спроби над курчатами показали, що двоє курят з-під одної кювочки, одного віку, зачинені в клітці, з яких одна була з простим шклом, а друга — з кварцевим, — дали вже через чотири тиж-

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА НА МІСЯЦЬ ТРАВЕНЬ У ВІННІПЕГУ.

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ У ВІННІПЕГУ ГОТУЮТЬСЯ ДО ТРАВНЕВОЇ КАМПАЇ ДОПОМОГИ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІЙ ПРЕСІ.

В неділю, 8. квітня, відбулися збори представників всіх українських робітничих організацій при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу для обговорення травневої кампанії допомоги українській робітничо-фермерській пресі.

На зборах ухвалено декілька важних постанов, які зводяться до того, що потрібно докласти всіх старань, щоб поширити свою пресу, зміцнити її матеріально приєднанням нових передплатників, колектуванням залеглої передплати та збиранням пресового фонду.

Ухвалено притягнути до праці на сцені Укр. Роб. Дому всі мистецькі сили, які дали-б ряд кращих вистав — концертів і представлень.

Концертів в травні відбудеться чотири: в неділю, 6. травня дадуть концерт мішані співацькі і музичні сили; в неділю, 13. травня, дадуть концерт друга й третя група мандолинових оркестр; в неділю, 20. травня, дасть концерт Дівоча Мандолинова Орхестра — нова програма, східні мелодії; в неділю, 27. травня концерт мішаній співацько-музичних сил при Укр. Роб. Домі.

Спеціально звернено увагу на представлення й запропоновано театральному підкомітетові, щоб він поробив старання до відігнання "ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ" та інших гарних творів. Театральний підкомітет, зійшовшись в суботу, 14. квітня, по полудні, ухвалив до вистави такі прекрасні твори:

в суботу, 5. травня, драмспівгурток, при співучасті учня Вищого Освітнього Курсу та членкині Дівочої Мандолинової Орхестри, відіграє прекрасну гумористичну оперету "МАП-СЬКА НІЧ", за твором В. Гоголя.

в суботу, 12. травня Драмспівгурток відіграє дуже гарну одночасно й повчачою комедію відомого французького письменника, Мольєра, в перекладі Бажадука, а в перерібі М. Ірчана, "СКУПАР".

в суботу, 20. травня, Драмспівгурток відіграє стару й бідно нову, веселу й смутну драмо-оперетку М. Старицького "ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ".

Е це одні з найкращих творів, що будуть відіграні в цьому сезоні в Укр. Роб. Домі — одночасно й на закінчення сезону й ми певні, що їх відідають численні маси українського робітництва Вінніпегу й околиці.

Так само комітет ухвалив влаштувати велику розігравку дуже корисних річей, що відбудеться 31. травня. Розігравковий комітет повідомляє, що вже має дуже цінні речі, між якими є готовий "сут", який пошле для розігравки тов. А. Хома.

Одним словом — вінніпегські товариші й товаришки, старші й молоді, готуйтеся, шйро до праці в місяці травні, значущі тяжке положення своїх часописів зараз й розуміючи, яким тяжким для них є літній час.

Проголошуючи цю програму, Травневий Комітет кличе всі заряди наших організацій по цілій Канаді піти його слідями, змобілізувати всі свої мистецькі сили на місяць та взяти все членство до активної праці в місяці травні на користь своєї преси. До праці, товариші й товаришки!

Травневий Комітет у Вінніпегу.

РИЖНІ ВІСТІ

НОВИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС.

У Львові розпочнеться 25. квітня політичний процес проти 15 українських гімназистів зі Снятинщини, яким акт обвинувачення закладає належність до тайної української революційної організації. Зокрема закидають їм діляння на шкоду держави ушкодженням державного телефону.

Всі обвинувачені є учениками вищих класів гімн. в Снятині і Коломиї, в віці між 16—20 літ. Між обвинуваченими є два сини письменника Василя Стефаніка. Оборонці обвинувачених внесли були спротив до Найвищого Суду у Варшаві проти переводження розправи у Львові, однак суд цей спротив відкинув, тому розправа відбудеться перед лавою судів присягаих у Львові. Обвинувачених перевезли з коломийської тюрми до львівських бригадок 1. квітня ц. р.

ТЕОЛЬОГ ПРОТИ ТЕОЛЬОПІ.

Великого шуму між теольогами наробиш шведський лікар др-г Гурто Толь своєю новою книжкою, в якій доказує, що Христос не міг умерти на хресті в 24 години після розп'яття тому, що анатомічно це неможливо. Також чудо воскресення розяснює він землетрусом, який міг скинути із грубу камінь.

ПРИСУД ШПОНА В КИВІ.

З Кієва повідомляють, що там закінчився процес Белова, який вернувся в концтраційного табору в Польщі і там займався шпонажем в користь Польщі на припорушення львівської дефензиви. Суд засудив Белова на смерть, але узглядуваючи, що Белов жалував своїх винників, приновив до нього амністію.

РОВІТКОК ПОЛІПШЕНОГО ВИВЧАРСТВА НА УКРАЇНІ.

Нині на Україні, як і по всьому Союзі, розпочинається низка заходів, що мають на меті зміцнити розвиток поліпшеного вивчарства. Наркомзему України, що йому передано керівництво цією роботою на Україні, намітив довести протягом найближчих 10 років (до 1937 р.) кількість тонкорунних овець до 450,000 голів (проти 30,000 голів, що є на сьогоднішній день) та налігубошерстних до 1 мільона голів (проти 70,000 — цитайських).

СЕДЯНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У КИВІ.

З ініціативи Київського Райпарткому в Кієві незабаром відкривають селянський університет.

Поширений пленум Київського Райпарткому ухвалив відступити на будування університету 8,000 карбованців.

На думку пленуму університет треба створити за типом робфаків, при чому на викла-

